TÌM HIỂU CÁCH VIẾT BÀI VĂN TẢ PHONG CẢNH
2 TIẾT

LÝ THUYẾT

BÀI 9

1. Đọc bài văn dưới đây và trả lời câu hỏi.

Đà Lạt

Đà Lạt là thành phố ngàn hoa, nổi tiếng với hồ trong xanh và thông mơ màng.

Nằm trên độ cao 1 500 mét so với mặt nước biển, Đà Lạt có khí hậu mát mẻ quanh năm. Đây là nơi nghỉ mát lí tưởng của du khách chẳng những vì không khí mát lành mà còn bởi những cảnh đẹp đến nao lòng.

Thác Cam Ly như một dải lụa, trắng sáng như gương, tô điểm cho thành phố vẻ hùng vĩ và nên thơ.

Suối Vàng có cột nước quanh năm suốt tháng đổ xuống ào ào. Suối Vàng chia nước cho các con suối nhỏ rì rào, chảy mãi vào những nẻo nào trong lòng các rừng thông cây mọc thẳng tắp, ngút ngàn.

Trong nắng ấm, bầu trời Đà Lạt không chút gợn mây, luôn thẳm xanh một màu ngọc bích. Cái màu xanh của tầng không càng thêm lung linh biến ảo khi phản chiếu xuống những mặt hồ trong suốt như pha lê.

Cảnh sắc thiên nhiên của Đà Lạt vốn dĩ đã đẹp, lại được con người ra công tô điểm. Những vườn rau xanh tươi và những vườn hoa muôn hồng nghìn tía như khoác cho thành phố xinh đẹp này một chiếc áo lụa rực rỡ. Hương hoa hoà với hương ngàn thông làm cho không khí Đà Lạt dễ chịu vô cùng.

Thật không ngoa khi ca ngợi Đà Lạt là chốn "bồng lai tiên cảnh".

(Theo Ay Dun và Lê Tấn)

Bồng lai tiên cảnh: nơi có cảnh đẹp và cuộc sống hạnh phúc như thế giới thần tiên.

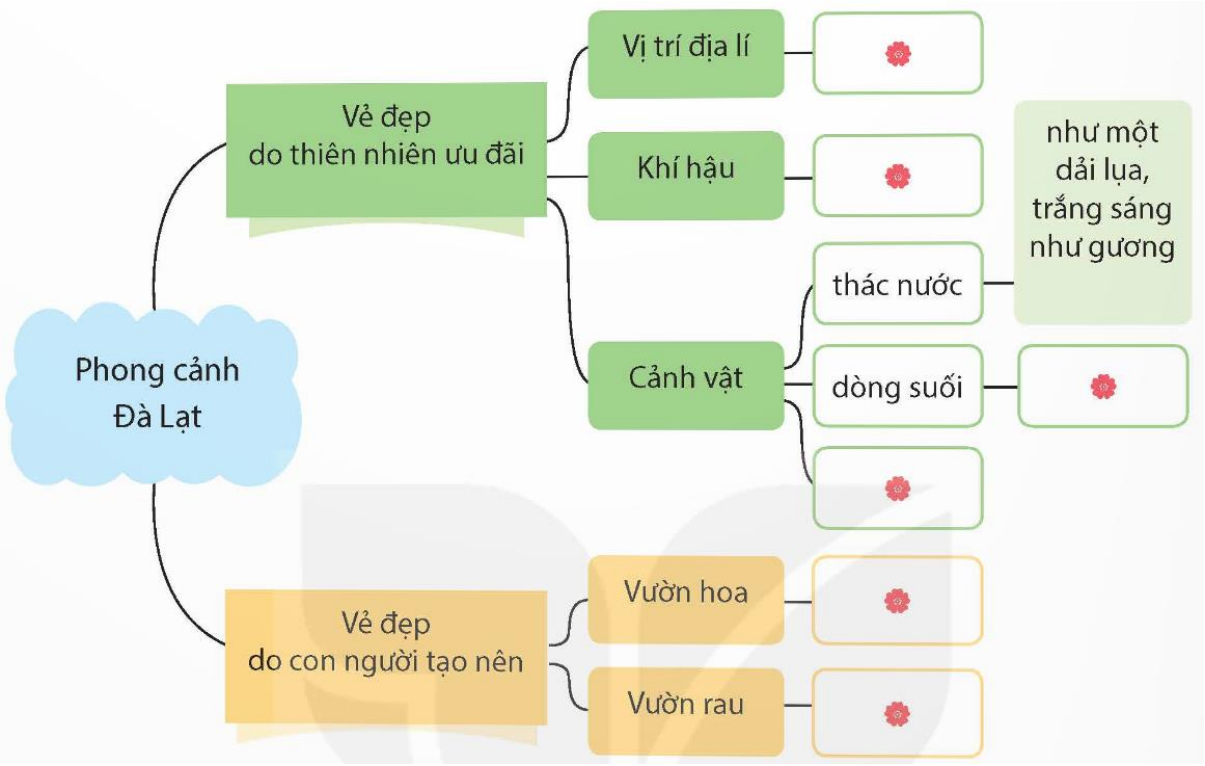
a. Bài văn trên tả gì?

Bài văn trên tả thành phố Đà Lạt – một thành phố ngàn hoa, nổi tiếng với hồ trong xanh và thông mơ màng.

b. Tìm phần mở bài, thân bài và kết bài của bài văn. Nêu nội dung chính của mỗi phần.

- Mở bài (Đoạn 1): Giới thiệu đối tượng miêu tả - thành phố Đà Lạt.
- Thân bài (Đoạn 2,3,4,5): Miêu tả chi tiết vẻ đẹp của thành phố Đà Lạt.
- Kết bài (Đoạn 6): Nhận xét và cảm xúc của tác giả về thành phố Đà Lạt.

c. Trong phần thân bài, phong cảnh được tả theo trình tự nào? Tìm từ ngữ được sử dụng để làm nổi bật vẻ đẹp của phong cảnh.

d. Tình cảm của người viết đối với phong cảnh được thể hiện qua những chi tiết nào?

Tình cảm của người viết đối với phong cảnh được thể hiện qua những chi tiết bộc lộ cảm xúc, biểu cảm: "cảnh đẹp đến nao lòng", "cảnh sắc thiên nhiên của Đà Lạt vốn dĩ đã đẹp, lại được con người ra công tô điểm", "làm cho không khí Đà Lạt dễ chịu vô cùng", "Thật không ngoa khi ca ngợi Đà Lạt là chốn "bồng lai tiên cảnh".

2. Trao đổi về những điểm cần lưu ý khi viết bài văn tả phong cảnh.

Phong cảnh được miêu tả	Bố cục bài văn	Trình tự miêu tả	Cách lựa chọn cảnh vật để miêu tả	Cách làm nổi bật đặc điểm của phong cảnh
- Cảnh đẹp - Có thật - Đúng yêu cầu đề bài.	Ba phần: mở bài/ thân bài/ kết bài	Bao quát đến chi tiết.	Lựa chọn cảnh đẹp nhất, đặc sắc nhất.	- Sử dụng hình ảnh so sánh, từ ngữ miêu tả đa dạng. - Quan sát bằng nhiều giác quan.

Câu văn có hình ảnh nhân hoá	Câu văn có cả hình ảnh so sánh và nhân hoá
– Đà Lạt là thành phố ngàn hoa, nổi tiếng với hồ trong xanh, và thông mơ màng. – Suối Vàng chia nước cho các con suối nhỏ rì rào, chảy mãi vào những nẻo nào trong lòng các rừng thông cây mọc thẳng tắp, ngút ngàn.	– Thác Cam Ly như một dải lụa trắng sáng như gương, tô điểm cho thành phố vẻ hùng vĩ và nên thơ. – Những vườn rau xanh tươi và những vườn hoa muôn hồng nghìn tía như khoác cho thành phố xinh đẹp này một chiếc áo lụa rực rỡ.
→ Tác dụng: Các câu văn sử dụng biện pháp so sánh, nhân hoá giúp người đọc dễ dàng cảm nhận/ hình dung được đặc điểm của cảnh vật, gợi cho người đọc những liên tưởng thú vị; làm cho cảnh vật sinh động, thêm gần gũi với con người.	

GHI NHỚ

Ghi nhớ

Bài văn tả phong cảnh thường có 3 phần:

– Mở bài: Giới thiệu khái quát về phong cảnh.

– Thân bài: Tả lần lượt từng phần hoặc từng vẻ đẹp của phong cảnh.

– Kết bài: Nêu nhận xét hoặc cảm nghĩ về phong cảnh.

BÀI 10

1. Đọc bài văn dưới đây và trả lời câu hỏi.

a. Bài văn trên tả cảnh Hồ Hoàn Kiếm.

b.

- **Mở bài:** "Hồ Hoàn Kiếm … gợn sóng.": Giới thiệu đối tượng miêu tả - Hồ Hoàn Kiếm

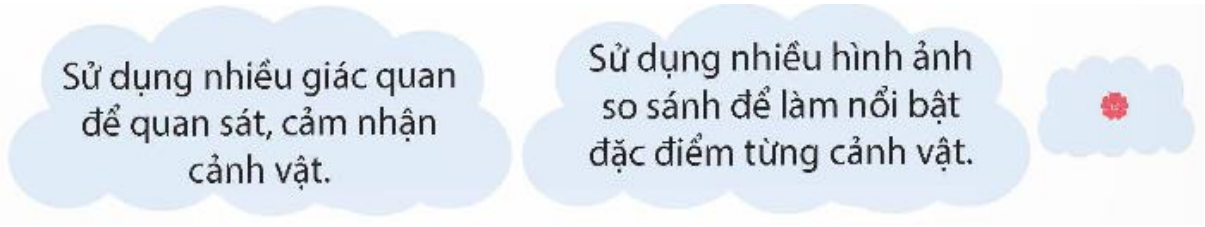
- **Thân bài:** "Mùa hè … bay bổng.": Miêu tả chi tiết vẻ đẹp của Hồ Hoàn Kiếm.

- **Kết bài:** phần còn lại: Cảm xúc của tác giả về Hồ Hoàn Kiếm.

c. Trong phần thân bài, cảnh hồ Hoàn Kiếm được tả vào mùa hè, mùa đông, mùa xuân, mùa thu

- Những từ ngữ giúp em nhận ra trình tự đó: mùa hè, mùa đông, mùa xuân, mùa thu

d. Theo trình tự miêu tả trong bài, người đọc cảm nhận được đặc điểm chi tiết của Hồ Hoàn Kiếm thay đổi khác nhau theo từng mùa. Mỗi mùa cảnh hồ lại mang một vẻ đẹp khác nhau, gợi cho người tham quan nhiều cảm xúc.

2. Em học được những gì về cách miêu tả phong cảnh từ bài văn trên.

3. So sánh trình tự miêu tả của bài *Bốn mùa trong ánh nước* với bài *Đà Lạt*.

- Bài *Bốn mùa trong ánh nước* được miêu tả theo trình tự thời gian (theo các mùa trong năm).

- Bài *Đà Lạt* được miêu tả theo trình tự không gian cách tả lần lượt từng phần, từng vẻ đẹp của phong cảnh.

Ghi nhớ

Ngoài cách tả lần lượt từng phần, từng vẻ đẹp của phong cảnh, có thể tả phong cảnh theo trình tự thời gian (theo các mùa trong năm, theo các buổi trong ngày, theo sự đổi thay của cảnh qua năm tháng,...) hoặc phối hợp cả hai cách để miêu tả.